

JAARVERSLAG 2019

De stichting NFH bestaat 7 jaar en sinds 2019 onder de naam Nature For Health. We hebben als doel het verbeteren van de kwaliteit van het leven en de leefomgeving door het verbinden van gezondheid en natuur. De stichting is een non-profit organisatie.

2019 was een jaar vol veranderingen voor Nature For Health. Na een nieuw business plan 2019 – 2022 te hebben aangenomen, volgden veranderingen zich in hoog tempo na elkaar op.

Ten eerste kregen we officieel een nieuwe naam, van Nature-Assisted Health Foundation naar Nature For Health, aangepaste statuten, waarin onze nieuwe naam werd geformaliseerd en onze non-for-profit status wordt benadrukt. Ten tweede, kregen we een nieuwe bestuurs- en operationele structuur.

In 2019 werd er een implementatie team van mensen opgebouwd die besloten om samen met elkaar in het kader van Nature For Health activiteiten en projecten te ontwikkelen.

De website werd vernieuwd, een twitter en LinkedIn account geopend en aan het eind van het jaar werd een ANBI (Goed Doel) - status aangevraagd. Die werd ons toegekend met terugwerkende kracht vanaf 20 december 2019.

Maar minstens zo belangrijk: 2019 was het jaar waarin een NFH community werd uitgebouwd en verscheidene initiatieven en projectvoorstellen werden geïnitieerd. Ook werden grotere lopende projecten afgerond.

Wanneer deze zinnen worden geschreven, zijn we aangeland in maart 2020, en Nature For Health heeft al een aantal hele mooi dingen gerealiseerd. We zijn “alive & kicking”. We hebben al veel te vertellen over 2019, de focus van dit jaarverslag, maar voor 2020 zal er nóg meer te vertellen zijn.

We vinden het fijn om te werken aan natuur en gezondheid en we werken graag met u samen. Want, zoals ons motto zegt, we moeten en willen het samen doen: Samen Natuurlijk Gezond!

Namens de NFH Council en het NFH Implementatie Team

Tilburg - Berkel-Enschot, 27 Maart 2020

Rob Wolters

NFH Bestuursexecutive

NFH organisatie & community

In 2019 is de organisatie NFH vernieuwd en gereed gemaakt voor de toekomst. We hebben een strategisch plan opgesteld voor 2019 – 2022, de institutionele structuur hervormd, en de aanzet gegeven tot een breed georiënteerde NFH Council (bestuur) om te borgen dat de stichting zo goed mogelijk wordt bestuurd en een blijvende rol van (inter)nationaal belang kan spelen. In 2019 zijn Tjisse Brookman en Agnes van den Berg toegetreden tot de Council. Zittende leden in 2019 waren Ben Janssen, Joop van Hezik, Patric Grahn, Jasperina Venema, en Rob Wolters.

Er is een NFH Implementatie Team in het leven geroepen. Het NFH Implementatie Team bestaat uit een kernteam, associates en supportfunctionarissen. De leden van het implementatie team zijn: Tjisse Brookman, Sanna Hiemstra, Joop van Hezik, Ben Janssen, Jasperina Venema, Mark Verweij en Rob Wolters. Rob Maessen is adviseur van het Implementatie Team.

In 2019 werden de nieuwe NFH statuten verleden, met daarin onze nieuwe naam, onze nieuwe bestuurs- en operationele structuur, meer aandacht voor onze non-for-profit focus, en alle wijzigingen die nodig zijn om een ANBI status te krijgen.

En dat is gelukt, want begin 2020 kregen we te horen van de Belastingdienst dat onze aanvraag was goedgekeurd, en dat NFH officieel een “goed doel” is geworden.

In 2019 vonden 7 vergaderingen van het NFH bestuur plaats (de nieuwe naam is Council) en 1 vergadering van het NFH Implementatie Team.

2019 was ook het jaar dat we hoge prioriteit gaven aan het ontwikkelen van een NFH community.

NFH stelde werk-principes vast en ging werken aan een duurzaamheidsbeleid.

Tevens werden leaflets ontwikkeld, de website geactualiseerd en is een communicatieplan opgesteld.

Op het vlak van fondsenwerving werden de nodige stappen gezet.

NFH projecten & initiatieven

NFH heeft in 2019 een aantal activiteiten afgerond en is een scala aan nieuwe activiteiten begonnen. In dit jaarverslag worden de hoofdzaken belicht. Voor meer informatie wordt verwezen naar onze website: www.nfhfoundation.com

Project ‘Groen voor Grijs’ afgerond

Het 'Groen voor Grijs'-project, dat op 1 september 2015 is gestart en eind 2019 werd beëindigd, biedt nieuwe inzichten die zullen worden gedeeld via de NFH website.

Een consortium van 12 partners, waaronder Nature For Health, onder leiding van Wageningen Environmental Research, onderzocht in het kader van het project ‘Groen voor Grijs’ de effecten van een hoogwaardige groene omgeving op kwetsbare ouderen, hun mantelzorgers en de besparingen

die groen kan opleveren voor de gezondheidszorg. Eerder onderzoek heeft al aangetoond dat groen een positief effect heeft op de gezondheid van mensen.

Het onderzoek was aangevraagd door FloraHolland en stichting iVerde als onderdeel van hun gezamenlijke programma De Groene Agenda, dat wordt gefinancierd door de Topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen en het Productschap Tuinbouw.

De Hof van ...

NFH en Zet hebben in 2019 hun samenwerking geïntensiveerd rond het thema mensen met dementie, zorgverleners en wijkbewoners en de groen-blaauwe ruimte in de provincies Noord-Brabant en de provincie Overijssel. Een en ander onder de noemer “De Hof van Brabant” en “De Hof van Overijssel”.

Met het concept ‘De Hof van ... : groen-blaauwe oases in de woonomgeving’ verbinden we de urgenties van een dementievriendelijke samenleving met hoogwaardige natuur in de stedelijke omgeving. De verbinding ontstaat door enerzijds het fysiek realiseren of verbeteren van deze gebieden, en anderzijds door het stimuleren van het gebruik door mensen met dementie, zorgverleners en buurtbewoners. Door de (her)inrichting van groen-blaauwe oases in de woonomgeving worden direct ook nieuwe ecologische waarden in de stad gecreëerd of bestaande kwaliteiten verbeterd.

Het projectvoorstel De Hof van Brabant is gereed en ingediend bij mogelijke financiers, waaronder de Provincie Noord-Brabant. Afspraken zijn gemaakt met IVN voor samenwerking, en synergie in uitvoering met het IVN Noord-Brabant project “Alle ouderen naar buiten!”.

Het projectvoorstel De Hof van Overijssel is in ontwikkeling en het initiatief is op 3 december 2019 besproken tijdens workshop ‘Hof van Overijssel’ op het BiodiFestival te Holten (O).

Nature For Health partner van Green Deal Duurzame Zorg

In mei 2019 is Nature For Health toegetreden als partij bij de Green Deal Duurzame Zorg. Wij dragen in het bijzonder via Pijler IV (een gezond makende leef- en werkomgeving) bij aan de implementatie van deze Green Deal.

NFH draagt onder meer bij via:

- Delen van ervaringen met Green Deal partners inzake het samenwerken met bewonersinitiatieven en wijken op het vlak van ‘Groen voor Gezondheid’ en het doen van aanbevelingen voor beleid van overheden waaronder gemeenten, van zorgsector en van verzekeraars.
- Delen van ervaringen met het belang van natuur en (publiek) groen voor dementie, oncologie, stress-gerelateerde ziekten en geestelijke gezondheidsproblemen en het helpen realiseren van een groene leefomgeving in wijken en rond zorginstellingen.

NFH ziet de samenwerking met de andere partners van de Green Deal voor Duurzame Zorg als een heel goede mogelijkheid om gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen, uit te voeren en Nederland tot

een voorloper en landingsplaats te maken voor duurzame zorg op het vlak van 'natuur voor gezondheid' die internationaal inspiratie geeft en waardering oproept.

Helend landschap LT2020 – “Op je gezondheid, Vincent! Van Gogh Nationaal Park”

NFH heeft een voorstel bij het kernteam van de Landschapstriënnale 2020 ingediend, met als motto “Op je gezondheid, Vincent! Van Gogh Nationaal Park” voor het vormgeven van het living lab “Helend Landschap”, in samenwerking met verscheidene partners.

In 2020 zijn Nationaal Landschap Het Groene Woud en Van Gogh Nationaal Park in oprichting gastregio voor de vijfde LT2020 in Nederland. Het thema van deze editie van de Landschapstriënnale is: “High Green – Innovating the landscape”.

Het voorstel omvat onder meer een nationaal en internationaal interactief seminar en een helend landschapsestafette, met als focus inspiratieplekken op het vlak van natuur en gezondheid.

Het voorstel sluit maximaal aan bij de uitdagingen en vragen die geformuleerd zijn voor de LT 2020 opgave Helend landschap.

NFH helpt bij het vergroenen van buitenruimte van de Sint Maartenskliniek

Aan het begin van de zomer 2019 kreeg Nature For Health de vraag een groep studenten van Van Hall Larenstein (landschapsarchitectuur) te begeleiden bij het maken van een ontwerp voor de buitenruimte van de Maartenskliniek na de verbouwing. Het inzetten van de buitenruimte ten behoeve van de revalidatie was daarbij het belangrijkste uitgangspunt.

De Sint Maartenskliniek is een van oorsprong katholiek Nederlands ziekenhuis, gespecialiseerd in aandoeningen aan het bewegingsapparaat. Het is het enige Nederlandse ziekenhuis met een dergelijke specialisatie. Per jaar brengen ongeveer 42.000 mensen hun eerste poliklinische bezoek aan de Sint Maartenskliniek. De ligging is uniek en tegelijk uitdagend. De kliniek is gelegen in een prachtig bos, boven op een berg, in de gemeente Berg en Dal. Uitdagend, omdat er veel hoogteverschillen zijn in het terrein en de meeste mensen die hier komen zijn slecht ter been.

NFH organiseerde twee co-creatiesessies waaraan ook diverse medewerkers van de Maartenskliniek deelnamen. Fysiotherapeuten, ergotherapeuten, revalidanten en ook de tuindienst en de kunstcommissie en een creatief therapeut werkten mee. Deze sessies bestonden allereerst uit inspiratie over wat natuur kan doen voor mensen. Vervolgens gingen de studenten in groepjes in gesprek met medewerkers van de Sint Maartenskliniek. Zo kwam er ontzettend veel kennis op tafel van zowel groen als zorg. De studenten gingen hier mee aan de gang en leverden voor hun zomervakantie zeven ontwerpen op, een enorme klus in een relatief korte tijd.

Natuur voor gezondheid in stedelijke gebieden

IUCN-The World Conservation Union heeft een artikel van Nature For Health gepubliceerd in een van haar nieuwsbrieven (IUCN congres 2020). De titel van het artikel is "Nature for health on our urban minds". De NFH heeft het artikel op verzoek van de IUCN geschreven.

In het artikel wordt gesteld dat het dagelijkse leven steeds verder van de natuur verwijderd. Dit komt met name door de voortgaande urbanisatie over de hele wereld. Meer dan 50% van de mensen

woont nu in stedelijke gebieden, en tegen 2050 zal dit stijgen tot ongeveer 70%. Verstedelijking vermindert de toegang tot groene ruimtes en gaat gepaard met verhoogde ziektes. Onze huidige sociale en communicatiepatronen brengen ons ook verder weg van de natuur. We hebben steeds meer schermtijd en minder groene tijd.

Een groene omgeving helpt om aandoeningen te voorkomen en versnelt het genezingsproces. Daarom is het opnieuw verbinden met de natuur op de een of andere manier van vitaal belang voor mensen en samenlevingen. Dit vereist veranderingen in paradigma's, inclusief in onze gezondheidszorgsystemen.

NFH Programma Groene Gezonde Wijken

In 2019 stelde NFH haar nieuwe programma, getiteld Gezonde Groene Wijken vast. De wijk de Reeshof in Tilburg, werd de eerste pilot van het programma. Daarvoor werd een brainstormseminar georganiseerd op 13 december 2019 om het draagvlak in de wijk te meten.

Het was een inspirerende brainstorm: Een grote groep inwoners van de Reeshof en omstreken namen deel. Veel sprankelende ideeën, van versterken groene dooradering voor bewegen & biodiversiteit tot inclusieve samenleving-acties.

De conclusie was dat er draagvlak is om verder te gaan met het initiatief Groene Gezonde Reeshof. De wijk Reeshof werd daarmee de eerste pilot van NFH programma Groene Gezonde Wijken.

Als vervolg is er door NFH een verslag rondgestuurd met daarin de al in dit stadium geïdentificeerde mogelijke acties en activiteiten. Ook is er een voorstel gedaan voor het installeren van een initiatiefgroep in de wijk en een kernteam.

NFH wil geneeskrachtige landschappen in Europa in beeld brengen

Nature For Health wil meer aandacht geven aan de geneeskracht van landschappen en de Europese regio's die zich daarmee afficheren. We willen allereerst de 'groene gezonde landschappen' in beeld krijgen en daarna willen we ze verbinden in een leernetwerk van 'Groene Gezonde Regio's', gerelateerd aan natuur, gezondheid en toerisme.

Hebben landschappen geneeskrachtige eigenschappen? Het antwoord op deze vraag is bevestigend. Al vele eeuwen wordt de genezingswaarde van het landschap gewaardeerd en benut, bijvoorbeeld via thermen en (andere) kuuroorden. Landschappen die uitnodigen om te recreëren, te bewegen, wandelen, klimmen, of na te denken over het leven en dichterbij onszelf te komen.

Elk jaar tijdens de zomer- of wintervakanties ervaren vele miljoenen mensen de weldadige werking van het in contact zijn met landschappen van velerlei aard. De kust en het berglandschap zijn twee populaire voorbeelden.

In 2020 rollen we dit initiatief meer concreet uit, samen met partners als Wageningen University en IUCN-The World Conservation Union.

Nature For Health partner van Beter in het Groen

Beter in het Groen en Nature For Health gaan actief samenwerken. Zo willen we nog meer bekendheid geven aan de voordelen en mogelijkheden om de natuur in te zetten voor onze gezondheid.

Beter in het Groen is een website met gezond aanbod in de natuur. Vol activiteiten die helpen om gezond te blijven of gezonder te worden; van wekelijkse wandelgroepen en buitensportlessen tot burn-out begeleiding, leer-werktrajecten of re-integratie in het groen. In een natuurgebied, tuin of park dicht bij huis. De website omvat al meer dan 1200 activiteiten in het hele land.

Nature For Health maakt Beterinhetgroen.nl onderdeel van haar communicatie en brede netwerk rond natuur en gezondheid. Daarnaast bekijken we samen hoe we dit krachtige concept internationaal kunnen uitrollen.

Natuurgeluiden belangrijk voor mensen met dementie

Daniel van Pel, masterstudent Industrial Design aan de Technische Universiteit Eindhoven (TU/e – NL), heeft in het kader van zijn afstudeeropdracht onderzoek gedaan naar gepersonaliseerde auditieve ervaringen van mensen met dementie. Nature For Health was opdrachtgever voor dit onderzoek.

Van Pel heeft een “soundscape-kussen” ontworpen, waarmee mensen met dementie natuurgeluiden kunnen ervaren. De geluiden passen bij de persoonlijke voorkeur van iemand. Om de persoonlijke voorkeur na te gaan heeft hij een ontwerp gemaakt voor een app. Het horen van gepersonaliseerde natuurgeluiden wordt als plezierig ervaren door mensen met dementie. Het kan helpen om bij hen agitatie en onrust te verminderen, ook bij verhuizing naar een zorginstelling.

Logeerhuis FRITS – pilot voor natuur in geestelijke gezondheidszorg

Logeerhuis FRITS werd in het voorjaar van 2020 de eerste pilot van het initiatief Nature on Your Mind van Nature For Health in samenwerking met Green Mental Health en de Buitendokters.

In het kader van ‘Nature on Your Mind’ helpt NFH gezondheids- en welzijnsorganisaties (verdere) stappen op het vlak van de vergroening te laten maken, mede door het gebruik van de natuur en het landschap voor stabilisatie en herstel van patiënten / gasten. FRITS ligt in Baarle – Nassau op landgoed Cruyshof, omgeven door een prachtig landschap met weilanden, bossen, vijvers, houtwallen en oude bomen.

De doelstelling van het project is het vergroten van de gebruiksmogelijkheden van natuur en landschap door gasten, het versterken van de natuur en het verlagen van zorgkosten.

Tijdens de Avans-Multidisciplinary-Experience week (AMX) van 28 oktober – 1 november 2019 zijn studenten van Avans Hogeschool – Breda bezig geweest met bouwstenen voor een vitaliteitsprogramma. Het eindresultaat werd op 1 November gepresenteerd in het Chassé Theater Breda, via een pakkende ‘trailer voor FRITS’.

NFH werk inspiratie sessies en seizoensbijeenkomsten

Voor het ontwikkelen van kennis en het uitwisselen van ervaring, visies en inspiratie op het gebied van Natuur & Gezondheid heeft NFH twee typen bijeenkomsten die we structureel zullen inzetten, te weten:

- Werk Inspiratie Sessies Natuur & Gezondheid
- Seizoensbijeenkomsten Natuur & Gezondheid.

De Werk Inspiratie Sessies (WIS) zijn enerzijds bedoeld om onderzoeksresultaten en resultaten van projecten te presenteren, waaronder van NFH zelf, instellingen, burgerinitiatieven en studenten. Anderzijds zijn zij bedoeld om bepaalde thema's uit te diepen. De eerste, erg succesvolle, WIS bijeenkomst had als thema "natuurtherapie", resulterend in concrete aanbevelingen.

Geïnspireerd op de seizoensbijeenkomsten van de per 1 januari 2020 opgeheven Beroepsvereniging Groene Zorg (BVGZ) heeft NFH de Seizoensbijeenkomsten Natuur & Gezondheid geïntroduceerd. Het zijn dagen waar mensen ervaringen delen om van elkaar te leren, elkaar inspireren en op een ongedwongen en informele manier met elkaar zijn. Op een seizoensbijeenkomst worden relevante thema's besproken en informatie over gezondheid en natuur uitgewisseld. De seizoensbijeenkomsten hebben een sterke "buitencomponent".

Informatie uit dit verslag mag zonder voorafgaande toestemming van NFH worden verspreid. Een referentie naar de bron van de informatie wordt op prijs gesteld.

Heeft u opmerkingen of vragen over dit jaarverslag? Neem gerust contact met ons op, via info@nfhfoundation.com of bel 06-53691866.